

Raadsvergadering d.d. 21 mei 2026

Aan de raad,

Onderwerp

Programmabegroting 2027 Metropoolregio Eindhoven

Portefeuillehouder

L.A.G.P. van der Aa

Beslispunten

1. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 MRE vast te stellen en ter kennis te brengen van het Dagelijks Bestuur van de MRE.
2. De financiële gevolgen te verwerken in de gemeentelijke begroting 2027.

Samenvatting

Jaarlijks legt de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE) haar conceptbegroting voor aan de deelnemende raden. Uit deze conceptbegroting kan worden opgemaakt wat de financiële consequenties zijn door deelname van Laarbeek aan deze GR voor het jaar 2027 en verder. Uw raad krijgt vervolgens de mogelijkheid om naar aanleiding van deze concept begroting een zienswijze in te dienen. Nadat alle deelnemende raden aan het Dagelijks Bestuur haar zienswijzen hebben kenbaar gemaakt wordt de conceptbegroting door het Algemeen bestuur vastgesteld in een definitieve begroting 2027. In deze zienswijze wordt aandacht gevraagd voor de positionering van het thema voorzieningen in de MRE samenwerking.

Aanleiding

Op 13 maart 2026 heeft het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) u de ontwerpbegroting 2027 MRE aangeboden. Aan alle 21 gemeenteraden is gevraagd om uiterlijk op 8 juni 2026 een zienswijze kenbaar te maken. Uw zienswijze wordt betrokken bij de besluitvorming over de MRE-begroting die in het Algemeen Bestuur van 1 juli 2026 is voorzien.

De begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030. Omdat de nieuwe Regionale Agenda 2027-2030 nog wordt voorbereid (besluitvorming in Q1-2027), borduurt deze ontwerpbegroting voort op de huidige opgaven in de MRE-begroting 2026. Nieuw is de opname van het, per 1 januari 2026 gestarte, MRE-Realisatiebedrijf.

Beoogd effect en/of resultaat

Een zienswijze naar voren brengen op de conceptbegroting 2027 MRE. Daarmee inbreng leveren voor de beraadslaging en besluitvorming in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van de MRE.

Argumenten

1.1 De MRE-begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030

De begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030, vooruitlopend op de in voorbereiding zijnde Regionale Agenda 2027-2030 en het daaruit voortkomende MRE-Werkprogramma 2027.

Met deze ontwerpbegroting borduurt de MRE voort op de bestaande koers. Daarbij verschuift de focus binnen de MRE-samenwerking van het maken van visies en beleidsplannen naar het daadwerkelijk realiseren van de afgesproken ambities en opgaven. Niet alleen in 2027, maar ook in de jaren daarna. De eerder met het Rijk gemaakte afspraken en vastgestelde thematische uitvoeringsagenda's (voor woningbouw, mobiliteit, werklocaties, energietransitie, voorzieningen en groenblauwe omgeving en) zijn daarbij leidend.

Met uitzondering van de jaarlijkse indexering en aanpassing aan gewijzigde inwoneraantallen veranderen de gemeentelijke bijdragen niet.

1.2 Het thema voorzieningen komt onvoldoende tot zijn recht

Vanaf 2023 is voorzieningen een thema waarvan het DB van de MRE het belang onderkent heeft. De opdracht tot een gedragen regionale aanpak is uitgezet en hier is de afgelopen jaren gezamenlijk aan gewerkt. Hiermee is het sociaal-maatschappelijke element van de schaa sprong nadrukkelijker onderdeel geworden van de MRE samenwerking. In de huidige begroting van 2027 komt dit echter onvoldoende tot zijn recht. In de zienswijze wordt aandacht gevraagd voor de borging van het thema voorzieningen in de MRE structuur. Het is een noodzakelijk onderdeel die de andere thema's binnen de MRE structuur completeert voor het realiseren van de schaa sprong.

2.1 Verwerking volgt na definitieve vaststelling van de begroting 2027 MRE

De financiële gevolgen zullen worden verwerkt in de gemeentelijke begroting 2027 na vaststelling van de definitieve vastgestelde begroting 2027 in de vergadering van het AB op 1 juli 2026.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten

1.1 De Regionale Agenda 2027-2030 is nog niet vastgesteld

Gedurende de rest van 2026 wordt samen met de deelnemende gemeenten gewerkt aan de Regionale Agenda voor de nieuwe bestuursperiode. Besluitvorming daarover vindt plaats in Q1-2027 in het Algemeen Bestuur van de MRE (AB-MRE). Daaraan voorgaand worden de raden om hun zienswijze gevraagd. Op basis van de Regionale Agenda én de MRE-begroting 2027 wordt op dat moment ook het MRE-werkprogramma 2027 aan het AB-MRE voor besluitvorming voorgelegd.

Als de nieuwe Regionale Agenda, c.q. het werkprogramma alsnog leidt tot een financieel effect op deze primaire begroting, zal een begrotingswijziging worden opgesteld. Indien daarbij sprake is van een voorstel voor wijziging van de inwonerbijdrage, dan zal deze begrotingswijziging conform de Gemeenschappelijke Regeling MRE voor zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten worden voorgelegd.

Financiële consequenties

De bijdrage van de 21 deelnemende gemeenten ("inwonerbijdrage") aan de MRE-begroting bestaat uit vier onderdelen:

- Inwonerbijdrage Regionale opgaven:
Ten opzichte van de bijdrage voor 2026 wordt de inwonerbijdrage voor regionale opgaven met 2,85% geïndexeerd. Hiermee komt de totale inwonerbijdrage uit op € 4.846.603.
- Inwonerbijdrage Brainport Development NV
De basisfinanciering van Brainport Development NV loopt via de Metropoolregio Eindhoven en is vastgelegd in de nieuwe meerjaren financieringsovereenkomst 2026-2032. De inwonerbijdrage voor 2027 wordt met 2,85% geïndexeerd en is in totaal € 3.175.648.
- Inwonerbijdrage Stimuleringsfonds
De bijdrage per inwoner bedraagt € 2,516 en is conform de kadernota 2027 niet geïndexeerd. De mutatie in het aantal inwoners van de regio ten opzichte van 2025 (+2.704 inwoners) is verwerkt, hiermee wordt de totale inwonerbijdrage 2027 bepaald op € 2.060.898.
- Inwonerbijdrage RHCe
De inwonerbijdrage RHCe wordt met 2,85% geïndexeerd ten opzichte van 2026 en bedraagt in totaal € 3.788.117. De inwonerbijdrage wordt verdeeld tussen de gemeenten op basis van in gebruik zijnde strekkende meters (fysiek archief), terabytes (digitaal archief) en aantallen inwoners.

Voor de gemeente Laarbeek betekent dit een bijdrage van € 418.509,- voor het jaar 2027. Dat is een verhoging van de bijdrage met € 10.797 (2026: € 407.712) en is het gevolg van indexering en een toename van inwoners (23.543 per 1-1-2026 t.o.v. 23.324 per 1-1-2025). De financiële gevolgen zullen worden verwerkt in de gemeentelijke begroting 2027 na vaststelling van de definitieve vastgestelde begroting 2027 in juli 2026.

Indexering

De gemeentelijke bijdragen voor de begrotingsonderdelen Regionale Opgaven, Basisfinanciering Brainport Development NV en RHCe worden jaarlijks geïndexeerd op basis van de voor de vier gemeenschappelijk regelingen geldende indexeringsmethodiek. De inwonerbijdrage voor het Stimuleringsfonds wordt zoals gebruikelijk niet geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2027 is het indexeringspercentage door het AB-MRE (besluit 17 december 2025) conform de overeengekomen methodiek vastgesteld op 2,85% (2026: 4,5%).

In de voorliggende begroting (zie blz. 8) is opgenomen dat "Naar aanleiding van de begroting 2026 en de ingediende zienswijzen door de verschillende raden is de indexeringssystematiek door een werkgroep bekeken. Naar verwachting zal rond 1 juli 2026 een besluit genomen worden welke systematiek voor het bepalen van de index gaat gelden. Deze begroting is nog opgesteld volgens de huidige vigerende systematiek". Vooralsnog wordt voorgesteld om bij de nieuwe systematiek de oude systematiek te handhaven met een aantal aanscherpingen. Dit zal indien daartoe wordt besloten niet leiden tot een ander indexeringspercentage voor 2027.

Paragraaf weerstandvermogen en risicomanagement.

Op basis van de in de begroting opgenomen kengetallen kan worden geconcludeerd dat de financieringsstructuur van de Metropoolregio Eindhoven gezond is, maar dat de exploitatie geen ruimte biedt om structurele tegenvallers op te vangen.

Vervolgstappen

Na besluitvorming door uw raad zal uw zienswijzebrief aan de Metropoolregio Eindhoven worden verzonden. Communicatie over de begroting wordt in beginsel verzorgd door de Metropoolregio Eindhoven.

Het DB MRE heeft de 21 gemeenten gevraagd om uiterlijk 8 juni a.s. een zienswijze op de conceptbegroting 2027 kenbaar te maken. De zienswijzen op de conceptbegroting worden door het Dagelijks Bestuur MRE verwerkt in een regionale zienswijzenota. Deze nota wordt betrokken bij de behandeling van de begroting in de MRE Commissie van Advies voor Financiën van 24 juni en bij de besluitvorming door het Algemeen Bestuur op 1 juli 2026. Hierna worden de financiële gevolgen verwerkt in de gemeentelijke begroting.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)

1. Concept zienswijze op de ontwerpbegroting MRE 2027
2. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting MRE 2027
3. Ontwerpbegroting MRE 2027

Het college van burgemeester en wethouders,
gemeentesecretaris

burgemeester

J.W.M. van de Ven

L.A.G.P. van der Aa